

Tabuľka zmien súdneho konania o spôsobilosti na právne úkony

HMOTNOPRÁVNNA ÚPRAVA

Platný Občiansky zákonník Slovenskej republiky v ustanovení § 10 upravuje právny inštitút pozbavenia a obmedzenia spôsobilosti na právne úkony tieto ustanovenia zostávajú nezmenené !

PROCESNOPRÁVNNA ÚPRAVA / KONANIE SÚDOV

prešla podstatnými zmenami, ktoré sú dôsledkom implementácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím

<p>Právna úprava do 30.06.2016. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (§ 186 - § 191)</p>	<p>Právna úprava od 01.07.2016. Zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (§ 231 - § 251)</p>
<p>Pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Zmena pozbavenia na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Navrátenie spôsobilosti na právne úkony.</p>	<p>Vypustené. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Zmena obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Navrátenie spôsobilosti na právne úkony.</p>
<p>Na označenie osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, je použitých viacero pojmov : 1) ten, kto bol pozbavený spôsobilosti , 2) vyšetrovaný, 3) adresát (pri doručovaní rozhodnutia).</p> <p>Návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony (pozbavenie, obmedzenie alebo vrátenie) môže podať aj zdravotnícke zariadenie. Návrh na vrátenie spôsobilosti môže podať i ten, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony.</p> <p><i>Právna úprava nemala špeciálne ustanovenie o účastníkoch konania. Z podstaty veci však vyplývalo, že účastníkmi konania sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti sa koná.</i></p> <p><i>Vyšetrovaný je účastníkom konania. Ale súd mohol upustiť od jeho výsluchu, mohol upustiť od doručovania rozhodnutia. Súd teda nemusel vyšetrovaného poznať. Vyšetrovaný sa nemusel ani dozvedieť, že bol pozbavený spôsobilosti.</i></p>	<p>Na označenie osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, použitý pojem: ten, o koho spôsobilosti sa koná.</p> <p>Návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem. Návrh na začatie konania môže podať aj ten, o koho spôsobilosti sa má konať.</p> <p>Účastníkmi konania sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti sa koná. Blízka osoba alebo ten, kto osvedčí právny záujem, môže navrhnúť, aby ho súd pribral ako účastníka do konania. Súd návrhu vyhovie, ak to považuje pre vedenie konania a pre ochranu dotknutých práv za účelné.</p> <p>Ten, o koho spôsobilosti sa koná je účastníkom konania so všetkými procesnými právami. Ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.</p>
<p>Tomu, o ktorého spôsobilosti na právne úkony ide, ustanoví súd opatrovníka na konanie.</p>	<p>Súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá</p>

	zákonného zástupcu.
Vyšetrovaný bol súdnym konaní osamotený.	Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverníka , ktorý nie je jej zástupcom. O tejto možnosti ju súd poučí.
	Súd poučí osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, o jej procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu. Nóvum: tzv. manudukčná povinnosť súdu . Poučenie súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná.
Súd môže od výsluch vyšetrovaného upustiť, ak tento nemožno vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.	Súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne . Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.
O zdravotnom stave vyšetrovaného súd vyslúchne vždy znalca . Na návrh znalca môže súd nariadiť, aby vyšetrovaný bol po čas najviac troch mesiacov vyšetrovaný v zdravotníckom zariadení, ak je to nevyhnutne potrebné na vyšetrenie zdravotného stavu.	Súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca. Na návrh znalca môže súd nariadiť, aby osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, bola najviac na štyri týždne umiestnená v zdravotníckom zariadení zdravotnej starostlivosti, ak je to nevyhnutne potrebné na vyšetrenie jej zdravotného stavu. Od znaleckého dokazovania možno upustiť , ak súd na zistenie skutočného stavu veci považuje za postačujúce vyslúchnuť ošetrujúceho lekára .
Súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.	Rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní. Rozsudok sa jej doručuje bez výnimky .
Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania vo veciach spôsobilosti na právne úkony.	Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania okrem konania o rozvod manželstva.
Na ochranu práv môže súd aj bez návrhu pribrať do konania komisára pre deti alebo komisára pre osoby so zdravotným postihnutím (§ 35b OSP).	Súd môže uznesením pribrať do konania aj iný subjekt, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Tento subjekt je v konaní oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník, ak nejde

	<p>o úkony, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu (§ 12 ods. 2, 3 CMP).</p> <p><i>Nová právna úprava rozširuje okruh subjektov, ktoré môže súd pribrať do konania. Môže ísť o orgán verejnej moci, v pôsobnosti ktorého je ochrana základných ľudských práv a slobôd, alebo o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Podmienkou ich účasti je súhlas strany, na ochranu ktorej má tento subjekt v konaní vystupovať. Osobitným predpisom, na základe ktorého boli zriadené dva subjekty na ochranu ľudských práv – Úrad komisára pre deti a Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím – je aj zákon č. 176/2015 Z. z.</i></p>
--	---